

Rada Języka Polskiego oceniła poprawność językowej i sprawności komunikatywnej internetowych materiałów w pisemnych, kierowanych do obywateli przez ministerstwa i wybrane instytucje centralne. Sprawozdanie ze stanu ochrony języka polskiego obejmuje lata 2010–2011 i zostało przedłożone Sejmowi 23 stycznia 2013 r. Warto się zapoznać z tym materiałem, ponieważ zawiera wiele istotnych wskazówek, które mogą być przydatne również dla instytucji samorządowych.

Przedmiotem szczególnych badań, stały się strony internetowe siedmiu ministerstw i jednej instytucji centralnej: Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia. We wprowadzeniu do sprawozdania wskazano, że tekstom sporządzanym przez ministerstwa i organy centralne takim stawia się bardzo duże wymagania, nie tylko pod względem merytorycznym, lecz także w zakresie kultury komunikacji językowej. Osoby odwiedzające strony internetowe instytucji państwowych, czy potrzeba informacji, rani natomiast wykształcenie, status społeczny, poziom sprawności językowej. Tacy różnorodni odbiorcy wymagają komunikatów zróżnicowanych pod względem językowo-stylistycznym. Tymczasem zdecydowana większość analizowanych tekstów ma charakter oficjalny. Autorzy analizowanych tekstów są... widocznie przekonani o tym, że zadaniem instytucji państwowej jest tworzenie komunikatów o najwyższym stopniu oficjalności, odwołujących się do tradycji, prawnych. Nie umieją... bądź nie chcą... albo się boją... pisać językiem prostym. Tworzą... teksty hermetyczne, przesycone informacją..., szablony, trudne w odbiorze, bardzo rzadko zróżnicowane w zależności od adresata, co obniża ich skuteczność komunikacyjną... Językiem urzędowym są... pisane nawet informacje o bieżących wydarzeniach. Może to osobom mniej sprawnym językowo skutecznie zniechęca do stałego korzystania ze stron internetowych tych instytucji.

Choć ogólna ocena poziomu językowego zamieszczanych omawianych tekstów wypada raczej pozytywnie, to w szczególności, moim zdaniem, do nich wiele zastrzeżeń. Najdotkliwsze dla odbiorcy są... usterki w budowie zdania, uniemożliwiają... zrozumienie tekstu, a przede wszystkim nadmierna długość wypowiedzi:

- z tendencją do nadużywania rzeczowników odsłownych, np. Wspólna praca powinna dotyczyć przede wszystkim wymiany informacji, najlepszych praktyk i metod skutecznego zaangażowania samych obywateli państw trzecich w działania, a także opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny polityki i środków na potrzeby integracji obywateli państw trzecich;

- z nadmiarem imiesłowów, np. W związku z zakończeniem rozliczenia „Programu przygotowawczego, olimpijskich Vancouver 2010” oraz z licznymi, uzasadnionymi wystąpieniami dotyczącymi zwłoki w finansowych przeznaczonych na szkolenie kadry narodowej zawodników (stypendia sportowe) realizujących działania „Przygotowania do mistrzostw świata lub Europy w dyscyplinach olimpijskich” budżetem... zaleczeniem programu „Klub Polska Londyn 2012” Departament Sportu Kwalifikowanego i Młodzieżowego informuje o wprowadzonych zmianach do Planu rzeczowo-finansowego w części 25 „Kultura fizyczna i sport na 2010 r. w układzie zadaniowym.

Komunikatywność treści zakłada nadmiar wyrazów obcych a modnych, takich jak:

- aplikacja, aplikowanie w znaczeniu "zpodanie, proba, staranie": Wszystko po to, by przyciągnąć uwagę... liczbą wybitnych naukowców oraz uatwił aplikowanie o granty mniejszym zespołom badawczym;

- kreatywny w znaczeniu "pomysłowy, przedsięwzięty, twórczy": Program ma na celu pokazać Polskę jako kraj nowoczesny i unikatowy, o bogatej i kreatywnej kulturze współczesnej "kreatywne zagłębienie Europy";

- kondycja w znaczeniu "stan": Kompleksowa ocena kondycji sztucznego zbiornika zaporowego;

- dedykowany w znaczeniu "poświęcony": Ostatni panel dyskusyjny natomiast dedykowany problematyce związania handlu w UE oraz na świecie;

W niektórych tekstach pojawiają się też zbędne zapowiedzenia, np.:

- workshop zamiast "warsztaty": Strona polska oczekuje wikszej aktywności w zakresie działalności promocyjnej, np. poprzez udział w targach turystycznych, prezentacjach, a przede wszystkim w workshopach i spotkaniach z polską branżą turystyczną...;

- destynacja zamiast "miejsce docelowe": promocja Europy jako destynacji turystycznej.

Ocena poprawności tekstu pod względem ortograficznym nie wypada zadowalająco,

zauważa się tendencję do nadużywania wielkich liter czy rozłącznej pisowni

partykuły nie z rzeczownikiem odczasownikowym, np. nie "czenie" zamiast

"nie". Nie uatwiają odbioru tekstu bardzo liczne błędy interpunkcyjne.

Najbardziej naganny jest jednak brak korekty tekstu i swego rodzaju nonszalancja graficzna,

charakterystyczna dla komunikacji w Internecie, niedopuszczalna jednak na oficjalnych

stronach powaanych instytucji. Autorzy, a także administratorzy stron, zdają się pamiętać

o poprawności i wygląd tekstu tworzą wizerunek

instytucji. Trzeba podejmować starania, by w instytucjach centralnych zatrudniano

specjalistów od kultury języka, którzy adiustowaliby wszelkie publikowane dokumenty,

wskazywali błędów, a wiedzy o normie, pomagali przekazać treści z jednego poziomu

stylistycznego na drugi.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie internetowej www.sejm.gov.pl w

zakładce prace Sejmu.